

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи
Верховної Ради України

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України на період дії правового режиму воєнного стану», внесений народним депутатом України Разумковим Д.О. (реєстр. № 10324-1 від 13.12.2023)

Комітет на засіданні 18 грудня 2023 року (протокол № 180) розглянув, згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 14 грудня 2023 року (електронна картка документа (1409044)), проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України на період дії правового режиму воєнного стану», внесений народним депутатом України Разумковим Д.О. (реєстр. № 10324-1 від 13.12.2023), та висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України від 15 грудня 2023 року № 16/03-2023/276835 (електронна картка документа (1412063)).

У пояснювальній записці до проекту Закону України зазначено, що законопроектом пропонується «закріпити, що мінімальна кількість народних депутатів у депутатській фракції (депутатській групі) для продовження її діяльності у період дії воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану в Україні, становить 20 народних депутатів України. Депутатська фракція (депутатська група), склад якої став меншим від 20 народних депутатів України, через 15 днів після дня настання такого факту оголошується Головою Верховної Ради України розпущеною», ці положення пропонується закріпити шляхом внесення змін до частини четвертої статті 59, частини четвертої статті 60 Регламенту Верховної Ради України.

Проект Закону України (реєстр. № 10324-1) зареєстрований як альтернативний до проекту Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу депутатських фракцій

(депутатських груп)», внесений народними депутатами України Арахамією Д.Г., Корнієнком О.С. та іншими (реєстр. № 10324 від 08.12.2023).

Водночас, Комітет звернув увагу на те, що автор законопроекту (реєстр. № 10324-1) у пояснювальній записці зазначив, що «Станом на сьогодні найменшою депутатською фракцією є фракція Політичної Партії "ГОЛОС" у Верховній Раді України дев'ятого скликання (20 членів). У зв'язку з цим пропонується чітко закріпити мінімальну кількість народних депутатів у депутатській фракції (депутатській групі) на рівні 20 членів», на відміну від основного законопроекту (реєстр. 10324), в якому пропонується, що «мінімальна кількість народних депутатів у депутатській групі... становить 14 народних депутатів».

Згідно з положеннями частин першої та другої статті 100 Регламенту Верховної Ради України альтернативними вважаються законопроекти, які містять положення, що регулюють однакове коло питань та повторюють за суттю положення щодо регулювання одних і тих же суспільних відносин. Альтернативний законопроект може бути внесений не пізніше як у 14-денний строк після дня надання народним депутатам України першого законопроекту з відповідного питання.

Комітет зазначив, що законопроект внесено на реєстрацію у відповідності з вимогами частин першої та шостої статті 91 Регламенту Верховної Ради України разом з проектом постанови, яку пропонується Верховній Раді України прийняти за результатом його розгляду, списком авторів законопроекту, пропозицією щодо кандидатури доповідача на пленарному засіданні, пояснювальною запискою та порівняльною таблицею.

Водночас, при оформленні структури законопроекту допущено неточності техніко-юридичного характеру, а саме: згідно з Правилами оформлення проектів законів та додержання основних вимог законодавчої техніки (Методичні рекомендації) структура законопроекту залежить від його обсягу і змісту. Великі законопроекти поділяються на розділи (глави). Якщо необхідно зазначити термін набрання чинності законом (а у необхідних випадках - введення його в дію), то він має складатися з двох розділів або пунктів. Перший - внесення змін до відповідного закону, другий - термін набрання чинності (введення в дію) законом, що приймається, та доручення, що зумовлені його прийняттям. Проте, законопроект (реєстр. № 10324-1) містить лише один розділ, що складається з трьох пунктів.

Крім цього Комітет зауважив, що як і для основного законопроекту (реєстр. № 10324) (висновок Комітету від 9 грудня 2023 року (електронна картка документа (1406397) так і для альтернативного законопроекту (реєстр. № 10324-1) актуальними є зауваження про те, що слова в підпунктах 1 та 2 законопроекту «народний депутат України», «народні депутати України» слід викласти з урахуванням скороченої форми, яка застосовується в Регламенті Верховної Ради України, а саме «народний депутат», «народні депутати», а також відповідно у пунктах 2, 3 проектів законів пропонується уточнити, що зміни, внесені цим Законом до Регламенту Верховної Ради України втрачають

чинність з дня, наступного за закінченням 90 днів з дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.

По суті поданого законопроекту Комітет звернув увагу на таке.

Відповідно до частини п'ятої статті 83 Конституції України порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України № 2102-ІХ від 24.02.2022, в Україні з 24 лютого 2022 року введено воєнний стан. 8 листопада 2023 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», відповідно до якого строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 16 листопада 2023 року на 90 діб. При цьому положеннями статті 12 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» визначено, що Верховна Рада України в разі введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях працює в сесійному режимі.

Частиною першою статті 58 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що депутатські фракції формуються із числа народних депутатів України, обраних за виборчими списками політичних партій та народних депутатів України, які були висунуті політичною партією в одномандатних округах.

Чинною частиною четвертою статті 59 Регламенту Верховної Ради України визначено, що позафракційні народні депутати України можуть входити до складу депутатських фракцій або об'єднуватися у депутатську групу народних депутатів України (далі - депутатська група). Кількість осіб у депутатській групі не може бути меншою, ніж кількість осіб у найменшій фракції, що сформована протягом першої сесії.

Враховуючи те, що, відповідно до частини шостої статті 59 Регламенту Верховної Ради України, зареєстрована депутатська група має права депутатської фракції, відповідно вона має і своє квотне представництво в органах Верховної Ради України, зокрема в комітетах та тимчасових комісіях Верховної Ради України. У разі, якщо депутатська група буде розпущеною, може виникнути необхідність перегляду кількісного і персонального складу комітетів та комісій Верховної Ради України, що в умовах сьогодення є небажаним і неактуальним.

Комітет зауважив, що положення, запропоновані в основному законопроекті (реєстр. № 10324) та альтернативному до нього (реєстр. № 10324-1), мають тимчасовий характер, тобто у разі прийняття запропонованих новел, вони мають діяти у період дії воєнного стану в Україні

та протягом 90 днів з дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

На першій сесії новообраної Верховної Ради України дев'ятого скликання було сформовано, зокрема, депутатську фракцію Політичної Партії «ГОЛОС» у Верховній Раді України і на момент оголошення головуючим на пленарному засіданні Верховної Ради України 29 серпня 2019 року про її реєстрацію кількісний склад становив 17 народних депутатів України.

Також Комітет зазначив, що у положеннях статті 182 Виборчого кодексу України, якою встановлюються результати виборів народних депутатів України, передбачено, що «Право на участь у розподілі депутатських мандатів набувають партії, на підтримку виборчих списків яких у межах загальнодержавного округу (регіональних виборчих списків та загальнодержавного виборчого списку в закордонному окрузі) подано 5 і більше відсотків загальної кількості голосів виборців, які підтримали виборчі списки кандидатів у депутати від усіх партій у межах загальнодержавного округу».

Комітет зазначив, що, новели, запропоновані у поданому законопроекті (реєстр. № 10324-1), заслуговують на увагу, проте мінімальна кількість народних депутатів України у депутатській групі для продовження її діяльності у період дії воєнного стану в Україні, яку пропонується визначити «20» народних депутатів України, є суперечливою та необґрунтованою як на момент формування депутатської фракції, так і на період дії воєнного стану. Враховуючи вимоги чинного законодавства, що визначає особливості правового режиму воєнного стану, проведення виборів народних депутатів України у такий період не здійснюється. Водночас, окремі народні депутати України, у тому числі ті, що були обрані в одномандатних виборчих округах, наразі достроково припиняють свої повноваження, у зв'язку з чим зменшується кількісний склад депутатських фракцій (депутатських груп) до складу яких входили такі народні депутати України.

Разом з цим, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловлює деякі зауваження до цього законопроекту та зазначає, що «запропоновані новели абз. 2 ч. 4 ст. 59 Регламенту, фактично, зводяться лише до визначення кількісного показника чинного припису другого речення ч. 4 ст. 59 Регламенту ... Такий підхід не можна, ... , вважати раціональним, адже, в ньому, по суті, не міститься суттєвого оновлення правового регулювання питань щодо мінімального складу депутатських фракцій/груп».

Згідно з частиною третьою статті 93 Регламенту Верховної Ради України головний комітет не пізніш як у тридцятиденний строк попередньо розглядає законопроект, проект іншого акта і ухвалює висновок щодо доцільності включення його до порядку денного сесії Верховної Ради України.

Відповідно до положень частин другої та третьої статті 101 Регламенту Верховної Ради України, Верховна Рада України може прийняти рішення про визначення законопроекту невідкладним після включення його до порядку

денного сесії Верховної Ради України або в ході його наступного розгляду, а відтак для законопроектів, визначених як невідкладні допускається скорочення строків внесення альтернативних законопроектів, але не більш як наполовину.

Частиною четвертою статті 110 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що Верховна Рада України розглядає альтернативні законопроекти на пленарному засіданні одночасно з основним законопроектом.

Враховуючи вищевикладене, керуючись положеннями частини третьої статті 50, частини третьої статті 93, частин другої та третьої статті 101, частини четвертої статті 102, частини четвертої статті 110, пункту 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет ухвалив висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо кількісного складу депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України на період дії правового режиму воєнного стану», внесений народним депутатом України Разумковим Д.О. (реєстр. № 10324-1 від 13.12.2023), і рекомендує Верховній Раді України включити зазначений законопроект до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України та розглянути одночасно з основним законопроектом (реєстр. № 10324) і за наслідками розгляду в першому читанні відхилити його.

Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено голову Комітету.

Голова Комітету

С.В. КАЛЬЧЕНКО

